

Polska Sieć LGD – Federacja Regionalnych
Sieci LGD
ul. Zapłotnia 5a
26-025 Łagów

Łagów, dn. 10 kwietnia 2025 r.

Rada Działalności Pożytku Publicznego

Szanowni Państwo,

W imieniu organizacji działających na rzecz rozwoju obszarów wiejskich oraz lokalnych społeczności w całej Europie zwracamy się z prośbą o zaopiniowanie i poparcie petycji pt. **„Silniejsza przyszłość dla obszarów wiejskich Europy”**. Inicjatywa ta, podjęta przez Lokalne Grupy Działania oraz obywatele całej Europy, stanowi apel do Komisji Europejskiej o wzmocnienie programu LEADER/RLKS jako kluczowego filaru polityki oraz finansowania obszarów wiejskich w ramach kolejnych Wieloletnich Ram Finansowych (WRF).

Co to jest RLKS?

Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność to instrument wspierający rozwój lokalnych społeczności w ramach polityki Unii Europejskiej. Opiera się na metodzie LEADER i umożliwia realizację strategii rozwoju lokalnego, które są tworzone i wdrażane przez Lokalne Grupy Działania.

Do głównych założeń RLKS należą:

- **Oddolność** – społeczność lokalna aktywnie uczestniczy w tworzeniu i realizacji strategii.
- **Terytorialność** – działania dostosowane do specyfiki danego obszaru.
- **Partnerstwo** – współpraca między sektorem publicznym, prywatnym i społecznym.
- **Innowacyjność** – wdrażanie nowych rozwiązań na poziomie lokalnym.
- **Zintegrowanie** – łączenie różnych dziedzin i grup interesu.

Program LEADER od ponad 30 lat udowadnia, że oddolne, partycypacyjne podejście do rozwoju obszarów wiejskich przynosi wymierne efekty i zmienia obszary wiejskie. Lokalne Grupy Działania mobilizują lokalną wiedzę, budują kapitał społeczny oraz wdrażają innowacyjne, dopasowane do potrzeb rozwiązania. Obecnie w Polsce działa blisko **300 grup**, obejmujących swoim zasięgiem cały kraj.

Program LEADER wnosi do obszarów wiejskich:

- Rozwój gospodarczy: wsparcie dla małych przedsiębiorstw, zrównoważonej turystyki, innowacji cyfrowych oraz lokalnych systemów żywnościowych.
- Zatrzymanie młodych mieszkańców: tworzenie lokalnych miejsc pracy, programy szkoleniowe oraz rozwój usług, które czynią obszary wiejskie atrakcyjnymi miejscami do życia.
- Innowacje społeczne: rozwój lokalnych usług, zielona transformacja oraz wsparcie kultury.
- Silniejsze więzi z UE: uczestnictwo w procesach demokratycznych, zmniejszenie eurosceptycyzmu oraz łatwiejsze kontakty z Europą.
- Kapitał społeczny: wzmacnianie więzi społecznych i budowanie lepszej jakości życia lokalnych społeczności.

Dlaczego to jest ważne?

Obszary wiejskie w Unii Europejskiej stają w obliczu wielu wyzwań: starzenie się społeczeństwa, odpływ młodzieży, stagnacja gospodarcza, ograniczony dostęp do usług czy narastająca presja

Polska Sieć LGD – Federacja Regionalnych
Sieci LGD
ul. Zapłotnia 5a
26-025 Łagów

wynikająca z globalnych zmian geopolitycznych. Jednocześnie odgrywają kluczową rolę w realizacji priorytetów UE, takich jak bezpieczeństwo żywnościowe, adaptacja do zmian klimatycznych oraz budowanie spójności terytorialnej.

Kluczowe postulaty petycji:

- **Zapewnienie stabilnego i wystarczającego finansowania** dla programu LEADER/CLLD w kolejnych WRF.
- **Rozszerzenie programu LEADER** poza wspólną politykę rolną, włączając go do polityki spójności, Funduszu Sprawiedliwej Transformacji oraz inicjatyw cyfrowych.
- **Uproszczenie wielofunduszowego podejścia** przez zharmonizowanie regulacji dla wszystkich funduszy unijnych.
- **Uznanie LGD za kluczowe podmioty** w procesach zarządzania terytorialnego, w tym reagowania na kryzysy, cyfryzację i ekologizację.
- **Wzmocnienie programu LEADER/CLLD** w krajach kandydujących i sąsiednich jako narzędzia demokratycznego zaangażowania oraz budowy społecznej odporności.

Wszystkie powyższe postulaty wpisują się w długoterminową wizję rozwoju obszarów wiejskich, wynikającą z LTVRA, Paktu na rzecz Obszarów Wiejskich oraz Wizji Rolnictwa i Żywności 2040.

Zwracamy się do Rady Działalności Pożytku Publicznego o zaopiniowanie i poparcie tej petycji oraz wsparcie naszych starań o lepszą przyszłość dla obszarów wiejskich Europy. Apelujemy również do organizacji trzeciego sektora o solidarne zaangażowanie i przyłączenie się do tej inicjatywy.

Państwa wsparcie może odegrać kluczową rolę w nadaniu sprawie odpowiedniego priorytetu oraz mobilizacji działań na rzecz lokalnych społeczności. Prosimy także o pomoc w promocji petycji wśród organizacji pozarządowych.

Liczymy na Państwa życzliwość i otwartość wobec niniejszego wniosku. W razie pytań lub sugestii pozostajemy do dyspozycji.

Szczegółowe informacje o petycji znajdują się pod adresem: https://elard.eu/petition_pl/.

Przesyłam również katalog z materiałami graficznym naszej kampanii:

<https://drive.google.com/drive/folders/1CnVRedZ4ficxuI6rTXePoAOpNEjhCm6Q?usp=sharing>

Z poważaniem,

Piotr Sadłocha
Prezes Zarządu Polskiej Sieci LGD
- Federacji Regionalnych Sieci LGD

Załączniki:

1. Petycja „Silniejsza przyszłość dla obszarów wiejskich Europy”

Obszary wiejskie wymagają pilnej uwagi

Obszary wiejskie w całej Unii Europejskiej stoją w obliczu coraz większych wyzwań: starzejącego się społeczeństwa, migracji młodzieży, stagnacji gospodarczej, ograniczonego dostępu do usług i rosnącej presji ze strony zmian geopolitycznych. Regiony te są również na czele kluczowych priorytetów UE, w tym bezpieczeństwa żywnościowego, adaptacji do zmian klimatu i spójności terytorialnej. Aby Europa mogła się rozwijać, jej obszary wiejskie muszą być dynamiczne, odporne i dobrze skomunikowane. Regiony przygraniczne borykają się z rosnącymi obawami o bezpieczeństwo, wyludnieniem, spadkiem konkurencyjności oraz problemami społecznymi, co wymaga wzmocnienia lokalnych sieci wsparcia i stabilności gospodarczej. Tymczasem młodzi ludzie potrzebują solidnych powodów by pozostać – takich jak możliwość kontynuowania nauki, znalezienia satysfakcjonującej pracy czy aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym. Bez dynamicznie rozwijających się lokalnych gospodarek odpływ młodzieży z terenów wiejskich będzie się nasilał, osłabiając społeczności i zakłócając równowagę demograficzną. Unia Europejska wielokrotnie podkreślała prawo do pozostania na obszarach wiejskich, dążąc do tego, aby życie na wsi było realnym i atrakcyjnym wyborem.

Podstawą tych wyzwań jest szansa: narzędzia rozwoju partycypacyjnego, które umożliwiają lokalnym społecznościom kształtowanie własnej przyszłości.

Od ponad 30 lat LEADER i lokalny rozwój kierowany przez społeczność (CLLD) pokazują, że oddolne, partycypacyjne podejście może skutecznie rozwiązywać problemy obszarów wiejskich. Poprzez lokalne grupy działania (LGD) i narzędzia jakimi dysponują mobilizują lokalną wiedzę, budują kapitał społeczny i wdrażają innowacyjne rozwiązania dostosowane do konkretnych potrzeb każdej społeczności.

LEADER/CLLD zapewnia:

- Możliwości gospodarcze przez wspieranie: małych przedsiębiorstw, zrównoważonej turystyki, innowacji cyfrowych i lokalnych systemów żywnościowych.
- Pozostanie młodzieży poprzez wspieranie: tworzenia lokalnych miejsc pracy, programów szkoleniowych i usług, które czynią obszary wiejskie atrakcyjnymi miejscami do życia i pracy,
- Innowacje społeczne: umożliwiając społecznościom wiejskim opracowywanie rozwiązań w zakresie podstawowych usług, zielonej transformacji i aktywności kulturalnej.
- Silniejszą integrację z UE: czyniąc z LGD rzeczywistymi punktami kontaktowymi z Europą, zwiększając uczestnictwo w procesach demokratycznych i przeciwdziałając eurosceptycyzmowi na obszarach wiejskich.
- Budowę kapitału społecznego: proces partycypacyjnego rozwoju znacznie zwiększa kapitał społeczny obszarów biorących w nim udział, co z kolei prowadzi do lepszej jakości życia na naszych obszarach wiejskich.

Sprawiedliwa umowa dla obszarów wiejskich Europy: nasze żądania, rozwiązania

Obszary wiejskie stanowią 80% terytorium UE i zamieszkuje je około 30% jej populacji. Pomimo ich kluczowego znaczenia i sukcesu LEADER/CLLD, wymaga się od nich, aby robiły więcej przy mniejszym finansowaniu. Ponadto, pośród wyzwań, z którymi obecnie mierzy się UE, nie możemy zapominać, że obszary wiejskie są priorytetem. Bez rozkwitających obszarów wiejskich nie będzie Europy. Aby w pełni wykorzystać potencjał partycypacyjnego rozwoju obszarów wiejskich, wzywamy Komisję Europejską do:

1. Uczynienia partycypacyjnych narzędzi rozwoju obszarów wiejskich obowiązkowymi we wszystkich państwach członkowskich UE w kolejnych wieloletnich ramach finansowych

Polska Sieć LGD – Federacja Regionalnych
Sieci LGD
ul. Zapłotnia 5a
26-025 Łagów

(WRF), zapewniając, że LEADER/CLLD pozostanie podstawowym filarem polityki terytorialnej UE.

2. Zintegrowania podejścia LEADER/CLLD z różnymi politykami UE i zapewnienia odpowiednich środków w budżecie w tym ze Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) i Polityki Spójności, uznając, że rozwój obszarów wiejskich wykracza poza sektor rolniczy. W związku z tym konieczne jest określenie jasnej definicji zakresu rozwoju obszarów wiejskich.
3. Wzmocnienia i uznania roli Lokalnych Grup Działania (LGD) jako kluczowych podmiotów ułatwiających realizację polityk UE na szczeblu lokalnym oraz jako kluczowych interesariuszy w zapobieganiu i zwalczaniu dezinformacji, co uczyni je uznanymi partnerami w zarządzaniu i działaniach na rzecz integracji europejskiej.
4. Uproszczenia dostępu do finansowania poprzez zmniejszenie obciążeń administracyjnych i zapewnienie, że wielofunduszowe mechanizmy będą wspierać efektywne inicjatywy kierowane przez społeczności, a także zrealizowania zobowiązań UE do zmniejszenia biurokracji w państwach członkowskich i wzmocnienia potencjału zarządzania lokalnego.
5. Zwiększenia finansowania LEADER/CLLD na poziomie odpowiadającym jego udowodnionemu wpływowi i rozszerzonej roli w rozwiązywaniu problemów obszarów wiejskich.

Wszystkie powyższe postulaty są zgodne z długoterminową wizją obszarów wiejskich (LTVRA), deklaracją Paktu na rzecz Obszarów Wiejskich oraz Wizją Rolnictwa i Żywności 2040, która wynika ze Strategicznego Dialogu na temat przyszłości Rolnictwa i Żywności. Wszystkie te inicjatywy wyznaczają ambitne cele na rzecz silniejszych, lepiej skomunikowanych, odpornych i prosperujących obszarów wiejskich. W pełni popieramy te zobowiązania i wzywamy Komisję Europejską do przełożenia ich na konkretne działania poprzez nadanie priorytetu LEADER/CLLD w kolejnym wieloletnim budżecie UE.

Europa nie może pozwolić sobie na pozostawienie społeczności wiejskich w tyle. Domagamy się konkretnych działań, aby osadzić LEADER/CLLD w centrum polityk UE, zapewniając spójność terytorialną, konkurencyjność gospodarczą, odporność demokratyczną i skuteczną reakcję kryzysową na obszarach wiejskich.